

takó nizki ceni izhajati, kar bi sicer ne bilo mogoče. — Iz letnega računa, ki ga bomo v kratkem priobčili, bodo družbeniki izvedli, da stane „Gospodar“ na leto blizo 4000 fl. Ker sedaj še le okoli 1100 naročnikov šteje, daje naročnina na leto 3300 fl. Iz tega je pa razvidno, da zamore le takrat po takó nizki ceni izhajati, ako mu naj manji kakih 300 društvenih deležnikov na pomoč pride; kajti v tem slučaju znaša njih podpora 600 fl. in stroški so plačani.

Z ozirom na rečeno tedaj prav srčno prosimo naj poprej vse dosedanje deležnike, da nam zvesti ostanejo, — potem pa tudi druge premožnejše rojake duhovnega in svetovnega stanja, da tiskovnemu društvu pristopijo in takó listu na pomoč pridejo, ki je našemu ubogemu ljudstvu toliko potreben! Več kakor bo imel list denarne podpore, več in boljše hrane bo zamogel dragim rojakom donášati. Naša želja na to meri, list sčasoma do tje spraviti, da bi nam vsako leto kakih par stotakov v poljubno porabo ostalo, v to namreč, da bi ob času posebne sile n. pr. kakih volitev, zamogli krajše in manjše spise v več tisočih iztisov natisniti, in jih med ljudstvo razdeliti, zlasti po krajih, kjer se naj bolj nujna potreba poduka kaže.

Na noge toraj, dragi rojaki! vi, kterim so mar načela pravne Avstrijske stranke; obstopite žrtvenik zapuščene domovine, eni z denarjem, drugi s poresom! Z nami bo Bog, kajti na našem praporji stoji ime Božjega Sina, Jezusa Kristusa! Mi ne ponujamo Slovencem mrzlega kamna paganske národnosti, ampak nebeški kruh krščanske omike in krščanske svobode. Kdor na to bandero prisega, naj stopi na našo stran! —

V imenu odbora tisk. društva.

Volilni shod v Celji.

V nedeljo 25. t. m. je bil v Celji na poklic g. dra. Vošnjaka volilni shod, kterega se je — kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, — udeležilo kakih 40 oseb. Od duhovnikov bila sta le dva: preč. kanonik in dekan A. Žuza in župnik dr. J. Lipold. G. kanonik Žuza je proti dru. Vošnjaku in dru. Zarniku stališče pravne stranke dobro in pogumno branil. Prav britke so pamerali slišati liberalni Mladoslavenci od vrlega posestnika in župana, g. Jan. Vivoda, iz Doliča, ki je našteval pogubne naprave in postave, po kterih liberalizem ubogo ljudstvo muči in zatira. Nazoči pametni kmetje so Vivodu pritrjevali.

Sklepi pristranskega shoda merijo na to, da se v smislu slovenskih liberalcev dela za liberalne kandidate. Zatorej se je za celjski okraj ponudil dr. Vošnjak, za ptujski pa, če bi g. Herman kandidate ne prevzel, kako muhasto! dr. Ploj, kateri je pa brez dvoma udeležil se shoda

v Ptui, ki je enoglasno g. Hermana za kandidata že postavil. — Za mesta in trge v celjskem volilnem okraju se je postavil dr. Prus, kteri je na glas, da je mož zmernih načel.

Naj temu še pristavimo, da iz vse zgornje savinske doline ni bilo ne enega zastopnika, da iz Maribora ni vabljen bil ne eden mož od pravne stranke, da sta pa dva nazoča odločno nasprotovala liberalnim besedam dra. Vošnjaka in Zarnika. In pri takem stanju stvari drzne se „Narod“ poročati, da se je sklenilo: 1. da se zbor popolnem vjema s slovenskim centralnim odborom v Ljubljani; 2. da štajarski Slovenci ostanejo pri narodnem programu in se ne morejo poprijeti programa tako zvane „Rechtspartei.“ Kdo so ovi „štajarski Slovenci“, ktere ima centralni odbor v Ljubljani na vajetih? Razen liberalnih Mladoslavencev in onih, ktere ti ljudje slepijo, nihčér drug na vsem štajarskem Slovenskem!

Gospodarske stvari.

O vinstvu,

ali kako se vino v kleti oskrbuje.

(Spisal Franjo Jančar.)

(Konec.)

Kaj je s starim sunljivim vinom storiti?

Kader se nam v kterem sodu staro vino ne dopade, bodi si po barvi ali okusu, je prvo: vino pretočiti. Večkrat utegne sod kriv biti, da se vino skazi, ker ni bil zadosti snažen ali sicer za vino ne prikladen. Ako pretakanje ne zadostuje, se naj kakih 3 de 6 škafov odtoči, in toliko mošta ali novega vina vānj vlije; po tem mora staro vino vnovič delati in vreti; tako se vse vino predrugači, postane prav sladko in prijetno, ne bo sicer čisto, pa tudi gosto ne. Ko je novo vino dodelalo, tudi poprejšna sladkost mine; po tem se sopet sod pretoči, dokler popolnoma čist ni. Če bi se pa pri vsem tem še ne udalo, se naj vino v dva manjša soda pretoči in za domačo rabo obrne. Nikakor pa ne gre s takim vinom drugo dolivati.

Kako se s sladinom ravna?

Sladin se ravno tako oskrbljuje, kakor mošt in vino, samo da se mora bolj pazljivo z njim delati, ker je veliko večje vrednosti; zato se tudi z najboljšo vinsko kapljico doliva, če niso polne steklenice od tretjega koša pripravljene, ali kar je še boljše, s sladinom napolnjene, in bi se s tim dolival. Inače se zamore s snažnim kremenom ali kišlekom sod napolnjevati, ako ni nobene tekočine, ki bi za sladin sposobna bila. Ko se je že sladin popolnoma zgodnjal, ga je dobro v manjši sod pretočiti, in kar preostaje, steklenice

napolniti; tako bo zadost doliva, pa tudi o kaki potrebi polna steklenica sladina pri rokah.

Kedaj je najbolje vino prodati?

Kdor mošt v kadi proda, najbolje stori. Saj smo se zadosti prepričali, koliko da je z vinom dela! Vsega tega se lastnik znebi, če zamore mošt v kadi prodati; skupljeni denar lahko na obresti obrne, ki mu gotovo zdatno odškodujejo tisto ceno, ktera bi ga doletela, ko bi stareje vino dražje prodal. V resnici bi se moralo 10 veder vina vsako leto najmanj za 15 do 20 gld. dražje prodavati, če bi lastnik hotel popolnoma odskovan biti za vse skrbi, trpljenje, delo in škodo, ki ga skozi eno — kaj še le skozi več let zadevajo! Po takem bi moral lastnik, ki več let staro vino v pivnici oskrbljuje, blizo tako prodavati: mošt v kadi za 60 gold. 10 veder; drugo leto: 80 gold. 10 veder; tretje leto: 100 gld. 10 veder itd.; kar vendar nikakor ne kaže našim vinorejcem, ker ni dostojnega oskrbovanja, niti nimajo zadosti prostora za vino od več let v svojih pivnicah.

Je li bolje vino s sodi ali brez sodov prodati?

Vsekako je bolje vino brez sodov prodati, nego s sodi vred, ker je hrastov les vedno dražji, torej tudi sodi, kupec pa malo ali nič dražje vina ne plača, ali ga s sodi ali brez sodov dobi in si mora svoje sode pripeljati, samo da so cementirani. Ako bi kupec z necimentiranimi sodi prišel po vino, so sodi vselej preveliki, in vesel bodi, ako pri 100 vedrih vina le 5 veder zgubiš, ker nisi poprej kupca opomnil, s kakošnimi sodi da ima po vino priti. Ali pa kupcu naznani, iz katerih sodov da želiš vino prodati, koliko ga je, in kakošno; le to in toliko mu ga prodaš, in ne kapljice več; naj že ima in pride s kakošnimi koli sodi; pa je besede konec.

Tako tudi mi sklepamo razpravljanje o vinstvu ali kako se vino v kleti oskrbljuje. Bog daj mnogim v korist!

O govedarstvu.

(Poduk v ljubumerski kmetijski šoli.)

So tudi krave, katere zato težko rodé, ker je sad v njih slučajno nepravilno obrnjen. Uzrok težavnega poroda v tem slučaju je da se sadova dlaka upira proti izlazu, ker je narobe obrnjena. In ker se dlaka zavijuje, se porod bolj silno godi; zarad tega pa se razdraži, oteče ter skrči rodilni prehod. Ako je kaj tacega v tvojem hlevu, urno pokliči pripravnega porodničarja in lahko ti obrne tele v medenšci (maternici; mrenici? Vred.) ter reši kravo in tele. Ako pa pravilno leži sad, le nikar si ne zavijuj rokavov in ne maži si rok za to, da bi hotel pomagati naravi, kakor mnogi delajo ter navezujejo tele, da bi ga sè silo iztirali (!) če tudi krava počasi rodi vendar je bolje, nego

da bi kdo brzdal po rodilih, kar uročujé, da oteče sliznica ter se skrči izlaz.

Ko je že tele popolnoma zvonaj, potem se krava navadno kmalu otrebi. Ako pa posteljica pravilno neče od krave, dajaj jej vsaki dan 3krat po poliči žlema lanenega semena. Ta pripomoček se da pa tako-le pripraviti. Kuhaj 5 minut $\frac{3}{4}$ pinta lanenega semena v 10 bokalih vode. Ako bi to ne pomagalo v nekoliko dneh, daj kravi 2 do 3 lote precejenega čaja iz jatnovih listov (sadebaumblaetter),* katere si kuhal 1 minuto v poliču vode. Najbolje storiš, ako tudi v tem slučaju pokličeš umnega živ. zdravnika. Popkovine ne prerezavaj, ampak pretrgaj jo, da ne kervavi.

Ko krava obliže tele, loči ga od matere v tak prostor, da se lahko gledata, da ne žalujeta preveč drug po drugem. Ta prostor pa dobro nastiljaj sè slamo in naj je tako zadelan (ograjen), da se kje ne more udeti in da mu je nemogoče črez skakati. Za tele naj bo, dosti prostora, da more svobodno skakati po njem. Nikar ne navezuje teleta prvo leto! Zelo napačno pa ravna gospodarji, katerim ni mar, da bi tele bilo na suhem, ampak kakor jetnik mora biti priklenjeno že prvi den, da res revče, ki je bilo v plodnici 40 $\frac{1}{2}$ tedna, le enkrat ne more svobodno poskočiti, da bi se mu raztegoval život ter pospeševala rast. Vrh tega pa še leto in dan zastonj vzdiguje otekle nožice iz gnojnice, ki mu razjeda mehke parkljice itd.! Tele naj je tudi na 17 do 18 R toplem prostoru, 15 stopinj gorkote bilo bi prehladno, kajti pred porodom mu je bilo 30 stopinj normalne živalske toplote in sedaj je še jako občutljivo. Preprih ne sme nikdar biti po teletu. Naj bi toraj vsak gospodar imel v hlevu termometer ali gorkomer, da bi znal, koliko toplote je v njem. Ta priprava pač le malo stane. Hlev naj je osnažen pajčevine itd. in prezračiti ga treba vsak dan od ene strani. Tele naj ne skače med drugo živino po hlevu, da ga ne poškoduje!

Nakateri sicer slavni gospodarstveni pisatelji trdè, da je dobro, ako je tele vedno pri materi, da jo sesa kedar hoče; toda tega ne bodem nikoli odobral, kajti na ta način prehudo izdelava tele kravo z buhanjem. Tele naj je tedaj na svojem kraji in vadimo ga že prve dni piti iz posode. Tele lahko oslepriš s tem, da mu deneš v mleko prst in tako se precej navadi piti mislé, da je perst zizek.

Dopisi.

V Ljubljani, 26. maja. „Slovenec je prost, kakor tič“. To se je pokazalo te dni, ko je društvo „Sokol“ sklenilo izlet v Laverco, in ker je bil ta dopuščen le pod jako omejenimi pogoji, prosilo je dovoljenja, iti na Janjče in v Velče.

* Izvolite g. pisatelj to po domače povedati.
Vredn.